

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

SAAMBINDER

Calgary (Alberta, Canada)

18/11/2021
jaargang 100

nr **07**

Met 1,3 miljoen inwoners is Calgary de derde stad van Canada. In 1952 begonnen immigranten er met kerkdiensten aan huis. Vanaf 1954 huurden ze ruimten van andere kerken. Calgary was steeds een afdeling, eerst van Lethbridge, sinds 1985 van Fort Macleod. Ze verhuisde in 1960, 2002 en 2004. De presbyteriaanse kerk die in 2004 werd gehuurd, werd in 2011 aangekocht. C. Heikoop (1920-2018), zoon van ds. M. Heikoop en

eerder schoolhoofd/diaken in Berkenwoude, leidde de groep van 1952 tot 2004, tot 1960 samen met zijn neef. Er was eenmaal per zondag dienst. Op 2 mei 2004 werd de tweede dienst ingevoerd. Ambtsdragers zijn er nooit geweest. In 2015 aanvaardden de twee preeklezers een verkiezing tot ouderling. Ze werden niet bevestigd: omdat niemand de verkiezing tot diaken aannam, werd de instituering uitgesteld.

Genade vinden

Wat een vernederende en uiterst pijnlijke weg moet het voor David geweest zijn toen hij voor zijn eigen zoon moest vluchten.

Toen zeide de koning tot Zadok: Breng de ark Gods weder in de stad; indien ik genade zal vinden in des HEEREN ogen, zo zal Hij mij wederhalen, en zal ze mij laten zien, mitsgaders Zijn woning. Maar indien Hij also zal zeggen: Ik heb geen lust tot u; zie, hier ben ik, Hij doe mij zoals het in Zijn ogen goed is'

2 Samuël 15:25 en 26

Absalom had het hart van het volk gestolen. In Hebron had hij zich, onder de valse pretentie dat hij daar een gelofte aan de Heere zou doen, tot koning laten uitroepen. Boodschappers brachten dit nieuws spoedig bij David.

Wat erg wat we lezen in vers 13: 'Het hart van een iegelijk in Israël volgt Absalom na'.

David besloot te vluchten, zodat het in Jeruzalem geen bloedbad zou worden. Een balling was hij nu. Ver van troon en kroon. Het was een meelijwekkend gezicht. Daar ging David, omringd door zijn getrouwen, Jeruzalem uit, door het onreine dal Kidron. Vele eeuwen later zou Davids grote Zoon Christus door datzelfde dal trekken. Wat een vernedering voor David. Maar hoeveel dieper was de vernedering die Gods Zoon voor ballingen wilde ondergaan.

Oprecht schuldenaar

Toen David aan de overzijde van het dal was gekomen, op de weg naar het Overjordaanse, kreeg hij bezoek. Hoog bezoek. Zadok, de hogepriester, kwam met de ark, die een symbool was van Gods tegenwoordigheid. Dat was verrassend en bemoedigend. Nu moest het wel goed gaan, al leek het nog zo donker. De ark was bij hem. Zo God voor je is, wie zal er dan tegen je zijn?

Maar David zei: 'Breng de ark Gods weder in de stad'. Onbegrijpelijk, nietwaar? Was David in al zijn nood niet meer op Gods tegenwoordigheid gesteld? Was alle hoop hem ontvallen? Was er dan geen geloof meer in zijn hart?

Nee, er was een andere reden. Die ark had van God een plaats gekregen in het heiligdom in Jeruzalem. 'Want de HEERE heeft Sion verkoren, Hij heeft het begeerd tot Zijn woonplaats, zeggende: Dit is Mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd' (Ps. 132:13, 14).

Die plaats was dierbaar voor David. Hij zei ervan in Psalm 27:4: 'Eén ding heb ik van den HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN'.

David wist goed waarom hij balling was. Het zwaard zou van zijn huis niet wijken. Dat had de profeet hem aangezegd vanwege zijn zonden met Uria en Bathseba. David moest deze pijnlijke weg om eigen schuld gaan. Die schuld wilde hij niet bedekken of verbloemen door de aanwezigheid van de ark. David wilde niet over de schuld heen werken, zoals zovelen doen die zijn gered en gezaligd, maar die nooit oprecht schuldenaar voor God geworden zijn. Ze hebben zich misschien vroom en godsdienstig gehandhaafd. Ze hebben de beloften aangegrepen en Jezus aangenomen, maar ze zijn nooit doodschuldig voor God geworden.

Hoop

David wilde niet over de schuld heen stappen en zichzelf handhaven. De ark moest terug. Was David dan zonder hoop, zonder enige verwachting? Nee, dat blijkt uit wat hij zei: 'Indien ik genade zal vinden in des HEEREN ogen, zo zal Hij mij wederhalen'. David beseftte heel goed dat zijnerzijds alle rechten verspeeld waren. 'Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt' (Ps. 130:4). Vergeving, alleen door het volkomen offer van Hem Die de straf voor goddelozen gedragen heeft, zodat er door Zijn striemen genezing voor hen is. Het zal alleen genade zijn, maar die is er dan ook, wist David. En als het God behaagde, zou Hij hem wederhalen, '... en zal ze mij laten zien, mitsgaders Zijn woning'. Het zou alleen Gods werk zijn wanneer hij werd teruggebracht naar Jeruzalem, naar de verloren troon. Daar zou hij die ark mogen zien die van Gods gunst getuigt en die spreekt van vrede door het bloed van Gods lieve Zoon.

Daar zou ook de woning van de ark gezien worden. Daarvan spreekt de dichter in Psalm 84:2: 'Hoe lieflijk zijn Uw woningen, o HEERE der heirscharen! O, hoe brandde Davids hart van begeerte om 'de lieflijkheid des HEEREN' te aanschouwen, om naar het wonder hersteld te worden in de gemeenschap met God. Maar dan wel in

ds. C. Vogelaar,
Towaco (VS)

In dit nummer

4 Christenen in de Vroege Kerk [2]

6 De waarde van de kinderdoop

24 Huisje, boompje, beestje

- 2** Genade vinden
- 3** De zaligsprekingen [45]
- 5** Ds. A.F. Honkoop [6]
- 8** Bijbelstudie Jona [15]
- 9** Commentaar: Jojo met coronapas
- 10** Van overzee: Een moeilijke reis
- 11** Voor u gelezen: Leven en sterven van Aart van Bochove
- 12** Boekennieuws
- 13** Een stem uit het verleden
- 13** Kerknieuws
- 14** Berichten
- 14** Kerkdiensten
- 23** Jeugdrubriek

een rechte weg. Het is alles Gods werk alleen. Gaat het u daar ook om? Is dat hongeren en dorsten u niet vreemd om weer bij de Heere te mogen wonen? Verzoend met Hem, teruggebracht naar Hem, om daar u eeuwig over te verwonderen?

Onderwerping

David zei nog iets: 'Maar indien Hij alzo zal zeggen: Ik heb geen lust tot u; zie, hier ben ik'. Dat is wat, als de Heere geen lust heeft aan Zijn kind. Ja, verdiend zou dat zijn, maar wat verschrikkelijk als een man tegen zijn vrouw zou zeggen: Ik heb geen lust meer aan je, ik houd niet meer van je... Of als een ouder dat tot zijn kind zegt. Het zou voor een kind van God erger zijn dan de zwaarste straffen als God zou zeggen: 'Ga maar weg, ik heb geen lust meer aan je'. Nee, David zei niet: 'Heere, ik ben Uw knecht en daarom zult U me toch zeker wel helpen nu mijn zoon me achtervolgt'. Hij was leem in de handen van de grote Pottenbakker. De Heere kon het niet verkeerd doen bij David.

Weet u daarvan? Dit is maar niet nederige praat, maar dit is een totale overgave in de handen van een soeverein en rechtvaardig God. David zei: 'Zie, hier ben ik. Hij doe mij zoals het in Zijn ogen goed is'.

David beseft heel goed dat zijnerzijds alle rechten verspeeld waren. 'Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt' (Ps. 130:4).

Wat een grote genade is het als we God ook werkelijk God mogen laten. De duivel maakt veel na, ook op godsdienstig terrein, maar op deze plaats zal een mens zonder Gods overwinnende genade nooit komen.

Toen Eli van Samuël hoorde dat God het oordeel zou brengen over Israël en over Eli's huis, zei de oude priester: 'Hij is de HEERE, Hij doe wat goed is in Zijn ogen'. Zalige verootmoediging, maar alleen als vrucht van Hem, de dierbare Heere Jezus, Die gebogen heeft onder Gods recht, Die ter hel is nedergedaald, maar Die ook gezegd heeft: 'Niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede'.

Is deze Zaligmaker u al noodzakelijk, dierbaar en gepast geworden? Gelukkig zij die, met verlies van alles wat van hen is, al hun zaligheid alleen mogen vinden in Hem.

Thomas Watson

De zaligsprekingen [45]

Zij zullen Gods kinderen genaamd worden

Want zij zullen Gods kinderen genaamd worden.
Mattheüs 5:9

Wat het is om een kind van God te zijn

Het kinschap bestaat in twee dingen: het is door de aanneming en doordat de genade wordt ingestort. Het kinschap bestaat in de aanneming. Galaten 4:5: '...opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden'.

Waarin bestaat de ware aard van de aanneming tot kinderen? In drie dingen:

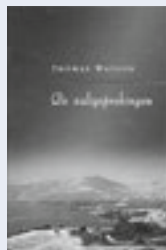
1. Een mens wordt overgebracht van het ene gezin naar het andere. Wie geadopteerd is, is uit het oude gezin van de duivel en de hel gehaald (Ef. 2:2,3), waar hij heel duidelijk een erfgenaam was. Maar hij is tot het huisgezin van de hemel gaan behoren, een edel huisgezin (Ef. 2:19). In dat huisgezin is God zijn Vader, Christus zijn oudste Broeder; hij is mede-erfgenaam van de gelovigen, en de engelen zijn zijn mededienstknachten.
2. De aanneming tot kinderen bestaat daarin dat iemand geen last meer heeft van alle wetten van het vorige huisgezin en van die wetten ontheven is. Psalm 45:11: 'Vergeet uw volk en uws vaders huis'. Wie in geestelijk opzicht is aangenomen, heeft nu niets meer met de zonde van doen. Hosea 14:9: 'Efraïm zal zeggen: wat heb ik meer met de afgoden te doen' (Eng. vert.) Zeker, een kind van God heeft wel met de zonden van doen als met een vijand met wie hij strijd levert, maar niet als met een heer die hij gehoorzaamt. Hij is bevrijd van de zonde (vgl. Rom. 6:7).
3. De aanneming tot kinderen bestaat daarin dat iemand wettig bekleed zal worden met de rechten en de koninklijke waarheid van het gezin waarin hij opgenomen wordt. Dat zijn voornamelijk twee rechten. Het eerste koninklijke voorrecht is een nieuwe naam. Wie door God is aangenomen, neemt een nieuwe naam aan. Eerst was hij een slaaf, nu is hij een zoon. Van een zondaar wordt hij een heilige. Het is een erenaam die beter is dan welke titel van vorst of heerser ook (Openb. 2:17). Het tweede koninklijke voorrecht is dat degene die als kind is aangenomen, deel krijgt aan de erfenis. Als iemand tot erfgenaam wordt aangenomen, houdt dit in dat er een verband is met de erfenis (Kol. 1:12; 1 Petr. 1:4,5).

Hoe worden wij kinderen Gods door het geloof?

Het derde is hoe wij kinderen van God worden. Er is een dubbele grond voor ons kinschap. De bewegende oorzaak is Gods vrije genade. Wij waren opstandelingen en verraders. Wat zou God ertoe bewegen zondaars tot kinderen te maken anders dan vrije genade? (Ef. 1:5). Vrije genade heeft de beslissende stem gehad. De aanneming tot kinderen is een genadegave die gesponnen werd uit het ingewand van vrije genade.

De werkende of instrumentele oorzaak van ons kinschap is het geloof. De doop maakt ons niet tot kinderen. Zeker, de doop is een uitwendig teken en een livrei, en geeft ons recht op vele uitwendige voorrechten, maar dat waaraan God ons als Zijn kinderen kent, is het geloof (Gal. 3:26).

(wordt vervolgd)

Uit: "De zaligsprekingen",
Thomas Watson
(uitg. Den Hertog).

Toch werkte Johannes, die als enige apostel nog in leven was, in het Efeze van Klein-Azië. Het Woord moest immers niet in Judea blijven.

Rond 150 is het christendom in getal gegroeid tot ruim veertigduizend aanhangers. Er zijn gemeenten door het hele Romeinse Rijk heen, in Alexandrië, Jeruzalem, Antiochië, Efeze, Korinthe en Rome. Door deze groei raakt het aantal Joodse christenen steeds meer in de minderheid. In 139 wordt er voor het eerst een christen van heidense komaf bisschop van Jeruzalem.

Ondanks de vervolgingen, zet de groei van het christendom door. Clemens van Alexandrië schrijft dat er elke dag geroosterde, gehangen en onthoofde christenen zijn te zien ("Vlechtwerken", hoofdstuk 20, par. 125). Toch bestaat de christelijke kerk rond 200 uit meer dan tweehonderdduizend aanhangers.

Wat is het geheim van deze groei? Wijlen G. Roos zegt daarover in zijn boek "De regenbui": "Van sterke structuren was aanvankelijk in de kerk nauwelijks sprake. Er waren geen evangelisatiecommissies. Mensen waren evangelist op de plek waar zij stonden. Zo zeer waren zij door het Evangelie geraakt. Zo groeide de kerk. Het gaat in het Koninkrijk van God zoals met een zuurdesem. Het beginsel van God, Zijn Zoon Jezus Christus en de Heilige Geest werkt lang en krachtig door" ("De regenbui", blz. 32).

Rond het jaar 100 is het zwaartepunt van de christelijke kerk verschoven van Jeruzalem naar Klein-Azië, het huidige Turkije.

De groei was niet te danken aan een goede organisatie, maar had ten diepste een geestelijke oorzaak. De Heilige Geest werkte in de harten van de eerste christenen, zodat de Opgestane levende werkelijkheid voor hen werd en zij een levende hoop hadden die zich weerspiegelde in hun levenswandel.

De volgende keer zullen we hier nog wat langer bij stilstaan.

(wordt vervolgd)

De verbreiding van het christendom (2)

De christelijke gemeente is uit Jeruzalem weggevlucht en in het jaar 70 wordt de stad door de Romeinen verwoest. Ook in Rome krijgt de kerk het moeilijk.

J.N. Mouthaan,
Veenendaal

Nero gaf na de brand van Rome de christenen de schuld. Veel christenen werden ter dood gebracht. De Romeinse geschiedschrijver Tacitus schrijft er over: 'Hun dood werd nog verergerd door allerlei vormen van spot. Bekleed met de huiden van beesten, werden zij door honden verscheurd en kwamen om, of werden aan kruizen genageld, of tot de vlammen gedoemd en verbrand, om als nachtelijke verlichting te dienen, wanneer het daglicht was opgehouden. Nero bood zijn tuinen aan voor het spektakel, en gaf een show in het circus, terwijl hij zich onder het volk mengde in het gewaad van een wagenmenner of op een wagen stond' ("Annales", 15.44.4-5). De apostel Petrus behoorde ook tot de martelaren. Dat was voor de christelijke kerk een zware slag. Voor hemzelf was het echter de vervulling van de oude profetie van zijn Meester. Johannes schrijft later in zijn evangelie dat Petrus God verheerlijkt heeft met zijn dood (Joh. 21:19). Ook de apostel Paulus is tijdens deze vervolging ter dood gebracht. Clemens, bisschop van

Rome, schrijft over hem: 'Zes maal droeg hij de boeien, hij werd verjaagd, gestenigd, hij werd een heraut in oost en west en ontving de verheven roem voor zijn geloof. Nadat hij de gehele wereld de gerechtigheid had geleerd en hij het uiterste westen had bereikt en getuigenis had afgelegd voor de heersers, nam hij afscheid van de wereld en ging naar de heilige plaats. Hij werd een groot voorbeeld van volharding' (1 Clemens 5:6-7).

Klein-Azië

Rond het jaar 100 is het zwaartepunt van de christelijke kerk verschoven van Jeruzalem naar Klein-Azië, het huidige Turkije dus. De gemeente in Jeruzalem bestaat echter nog wel. Na de val van de stad zijn de christenen weer teruggekeerd. De kerkvader Epiphanius van Salamis (ca. 315-403) verhaalt dat de leerlingen van de apostelen in de stad grote tekenen deden en genezingswonderen verrichtten ("Over maten en gewichten", 15). De nieuwe leider van de gemeente was Simon, de zoon van de Kleopas uit het Nieuwe Testament.

Prediker van de ene Naam

Veelzeggend is dat ds. A.F. Honkoop bij zijn intrede in Goes, zijn eerste gemeente, als tekst koos Galaten 6 vers 14a: 'Maar het zij verre van mij dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onze Heere Jezus Christus'. Dat was vijftig jaar lang de kerninhoud van zijn preken.

W.B. Kranendonk,
Amersfoort

Jezus Christus als de enige Naam tot zaligheid preken, dat was zijn liefste werk. Wie hem hoorde preken, merkte dat ook. De teerheid waarmee hij dan sprak, legde beslag. Dan viel zijn enigszins moeilijke, soms stoterige manier van spreken helemaal weg. Tekenend is dat de zesjarige dochter van een van zijn ambtsbroeders na afloop van een dienst zei: 'Papa, ik denk dat die dominee veel van de Heere Jezus houdt'. Studenten wisten het: wanneer ds. Honkoop als voorzitter van het curatorium een proefpreek van hen beluisterde, lette hij er altijd op of de Naam van de Heere Jezus en Zijn Borgwerk werden uitgesteld. Toen een van de studenten in zijn oefenpreek bijna uitsluitend had gesproken over de wet en nauwelijks aandacht had gegeven aan de genade die er is in de Heere Jezus Christus, ontstak hij in toorn en vermaande hij de aanstaande predikant: 'Zul je nooit meer zo'n preek houden! Dit is een Joodse preek!'

De Persoonsnaam

Bekend is zijn uitspraak: 'Als je Jezus niet gepreekt hebt, dan heb je helemaal niet gepreekt. Neem Jezus weg en je neemt alles weg'. In een interview met 'De Saambinder' in 2003 zei ds. Honkoop: 'Ik kon en mocht en wilde niet anders preken. Een preek zonder Christus is als een lege dop'.

'De Persoonsnaam Jezus was hem het meest dierbaar', zegt ds. J.J. van Eckeveld. 'Ik heb weinig anderen daar zo teer over horen preken. Het is me vaak opgevallen dat hij het liefste de Persoonsnaam van de Zaligmaker gebruikte, de Naam Jezus.

Het was te merken dat hij in het noemen van die Naam al de wederliefde van zijn hart legde, omdat deze Persoon hem zo lief was geworden'.

In het In Memoriam voor ds. Honkoop schreef ds. Van Eckeveld: 'Hij was allereerst en vooral dienaar van Christus. Het was zijn hoogste vreugde die Zaligmaker aan te wijzen en aan te prijzen in het midden van de gemeenten. Scherp kon hij alles afsnijden wat Jezus niet was. Hij moest niets hebben van een eigenge maakte vroomheid en gemoedelijkheid,

waarmee men zich op de been houdt buiten Christus om'.

Hoewel ds. Honkoop nooit les heeft gehad van ds. G.H. Kersten, beschouwde hij zich toch als een leerling van hem. In een terugblik op zijn leven zei hij: 'Ik heb alle geschreven preken en aantekeningen van de lessen van ds. Kersten verzameld en bestudeerd. En nog vraag ik: kun je me één punt in de geloofsleer aanwijzen waarin ds. Kersten eenzijdig was of over het randje ging? Hij had niet alleen veel kennis, maar ook de innerlijke doorleving van de zaken en de omgang met Gods volk'.

Ontdekkend preken

Toen ds. Honkoop in een interview gevraagd werd hoe er gepreekt moet worden, zei hij: 'Ontdekkend. De verloren staat van de mens, door zijn diepe val, moet naar voren gebracht worden. Wij hebben door de zonde een kloof geslagen tussen God en onze ziel. Tegenover de diepte van de val gaat juist de rijkdom van Christus schitteren. Zonder doorleving van onze verlorenheid heeft Christus geen waarde. Een diamant is mooi, maar tegen de achtergrond van zwart fluweel gaat hij nog meer schitteren. Zo gaat tegen de achtergrond van Gods eisend recht en de verlorenheid van ons bestaan Christus schitteren in Zijn glorie en heerlijkheid'. Maar, dat was volgens ds. Honkoop niet alles. 'Laten we wel het evenwicht bewaren. Een prediker moet niet in het stuk van de ellende blijven hangen, waarbij hij nauwelijks tijd overhoudt voor de prediking van Christus. Als ik dat hoor, ben ik bedroefd. (...) Je valt gemakkelijk naar de wettische kant, waardoor je blijft hangen in de verlorenheid van de mens'.

Op een van de laatste predikantenconferenties waar hij aanwezig was, stelde ds. Honkoop hardop de vraag: 'Durven we als dienaren nog wel vrijuit en onbekommerd het aanbod van genade te preken?' Dat gaf hem namelijk zorg.

En dat was niet het enige. In 2003 zei hij: 'Er wordt veel over Christus gepreekt zonder dat er plaats voor Hem is. Je hoort in onze tijd nogal eens over Jezus roemen. De mensen worden aangespoord Hem aan te nemen. Maar daarmee ben je nog geen Christusprediker. Jezus zei Zelf: 'Die gezond zijn hebben de medicijnmeester niet van node'. Duidelijker kan ik het niet zeggen. Er is veel prediking over Jezus die niet tot zijn recht komt, omdat de doorleving van de verlorenheid wordt gemist'.

(volgende week het laatste deel)

De waarde van de kinderdoop

J. van 't Hul,
Lieren

Als afsluiting van de studie aan de Theologische School te Rotterdam schrijven de studenten een eindscriptie. Nu zij alle drie tot dienaar van het Goddelijk Woord bevestigd zijn, leggen we ieder van hen enkele vragen voor over hun scriptie. Vandaag: ds. P.J. de Raaf en zijn scriptie over de kinderdoop.

Wat is het belang van het schrijven van een scriptie?

'In het formulier om een dienaar des Woords te bevestigen, klinkt de Bijbelse vermaning om aan te houden in het lezen. Gods knechten zijn geroepen om te blijven studeren in Gods Woord. Om de zelfstandige studie te stimuleren, is het de gewoonte dat de studenten in het vierde leerjaar een eindscriptie schrijven voor het vak dogmatiek. De laatste jaren is er meerdere keren een scriptie geschreven waarbij catechismusverklaringen vergeleken werden. Omdat de Heidelbergse Catechismus wekelijks behandeld wordt in de leerdiensten heeft een scriptie over een catechismuszondag direct nut voor de zondagse prediking.'

Hoe kwam het onderwerp voor uw scriptie tot stand? En waar gaat 't precies over?

'In overleg met de docent dogmatiek, ds. G. Clements, heb ik gekozen voor een scriptie over de kinderdoop naar aanleiding van vraag 74 van de Heidelbergse Catechismus: Zal men ook de

jonge kinderen dopen? In Zondag 27 wijst de Heidelberger de doopoverschatting van de Roomse Kerk af. Het water van de doop wast de zonden niet af. Ook bestrijdt de catechismus de dooponderschatting van de baptisten. In de doop gaat het niet om de geloofskeus van de mens, maar om het genadeverbond van de drie-enige God, waarin ook kleine kinderen begrepen zijn. Vijf eeuwen later is de strijd tegen doopoverschatting en -onderschatting nog hoognodig. Ook nu nog zijn er kerken waarin alle gedoopten worden aangesproken als verbondskinderen en ware gelovigen, waarbij de noodzaak van het wederbarende werk van de Geest van Christus niet meer functioneert. Maar niet minder zijn er jongeren (en misschien ook wel ouderen), die het moeilijk vinden om aan te geven wat het verschil is tussen een gedoopte jongere die onder het Woord opgroeit en iemand die ongedoopt en zonder het Woord opgroeit. Verschillen in doopvisie leiden ook tot een verschillende uitleg van antwoord 74. Sommigen betrekken dit rijke antwoord op alle gedoopte kinderen van de gemeente, terwijl anderen het beperken tot de uitverkoren kinderen binnen de gemeente. De wijze van uitleg heeft alles met maken met de visie van de prediker op belangrijke theologische thema's als verkiezing, verbond, prediking en beloften.'

Wat heeft u onderzocht, en hoe ging u te werk?

'Voor deze scriptie heb ik met name onderzocht op welke wijze deze catechismuszondag in de loop van de kerkgeschiedenis is uitgelegd. Steeds heb ik mezelf afgevraagd welke lijnen een auteur trok richting alle gedoopte kinderen en welke lijnen naar de uitverkoren kinderen. Hierbij heb ik de verklaringen van Ursinus, Smijtegelt, Van der Groe, G.H. Kersten en A. Vergunst met elkaar vergeleken. Ook heb ik daarbij Calvijns uitleg van Genesis 17 betrokken en het gedeelte over de kinderdoop in zijn Institutie.

Bij het bestuderen van deze bronnen is het van belang om ze te lezen tegen de achtergrond van de tijd waarin ze geschreven zijn. Sommige woorden hebben in de loop van de tijd, mede door twisten over de leer, een andere lading gekregen. Denk aan het woord 'schenken'. Wij denken dan vaak aan het toepassen van de genade die Christus verwierf door de Heilige Geest, terwijl Calvijn dit woord nogal eens gebruikt in de betekenis van 'beloven onder voorwaarde van geloof'. Het valt nog niet mee om de visie van een predikant

Ds. P.J. de Raaf

eerlijk onder woorden te brengen aan de hand van één preek vanuit de catechismus. Meerdere keren hebben we met de medebroeders J. Beens en L. van der Kuijl en ds. G. Clements gediscussieerd over de juiste betekenis van bepaalde citaten. Het is heel vormend en samenbindend om zo te spreken over wezenlijke zaken!

Hoe leerzaam was het?

'In de uitleg van Calvijn van Genesis 17 staat een gedeelte dat bepalend is geworden voor de gereformeerde verbondstheologie. Eerst spreekt Calvijn over de belofte van God. De HEERE belooft de God te zijn van Abraham én zijn nageslacht. Daarin wordt, zegt Calvijn, de eeuwige zaligheid aan allen aangeboden. Toch zijn er twee soorten verbondskinderen in het huis van Abraham. 'Er ontstaat een dubbele reeks van kinderen in de kerk' (Calvijn). Er zijn er die alleen uitwendig aan Gods verbond verbonden zijn. Dat is een heel groot voorrecht, maar niet genoeg om zalig te worden. Calvijn spreekt ook over verbondskinderen waarbij de Heilige Geest in het hart werkt. In hun leven worden de beloften van het genadeverbond door middel van het geloof ook toegepast. De oorzaak van het verschil tussen de twee soorten verbondskinderen is Gods vrijmachtige verkiezing. Calvijn trekt dus bij het Schriftgedeelte over de instelling van de besnijdenis twee lijnen:

- Een lijn naar allen die het verbondstekent ontvingen. Calvijn verbindt dit aan de uitwendige roeping. Wij noemen dat in navolging van Olevianus de bediening van het genadeverbond.
 - Een lijn naar de uitverkorenen die daadwerkelijk delen in de verbondsweldaden. Calvijn verbindt dit aan de inwendige roeping. Wij noemen dat het wezen van het genadeverbond
- Wanneer we de uitleg van de catechismus

van Ursinus, Smijtegelt, Van der Groe, G.H. Kersten en A. Vergunst lezen, zien we daarin steeds deze twee lijnen terugkomen.

De onderzochte catechismusverklaringen komen uit een periode van ruim vier eeuwen. In deze tijd is het kerkelijk leven in Nederland ingrijpend veranderd. In de tijd van Smijtegelt was de meerderheid van de burgers lid van de 'Gereformeerde Kerk', terwijl in de tijd van ds. A. Vergunst de ontkerkelijking volop gaande was. Ook zijn de verschillen in leeropvattingen in de loop van de eeuwen alleen maar toegenomen. Tegen deze achtergrond is het opvallend dat alle onderzochte verklaringen over Zondag 27 dezelfde boodschap hebben. De Heilige Doop is het teken en zegel van het genadeverbond. Dit genadeverbond heeft zijn wortels in de eeuwigheid. De Vader heeft een bepaald getal van mensen uitverkoren tot het eeuwige leven. Christus heeft Zijn leven gegeven om hen te verlossen en de Heilige Geest zal ze op Gods tijd van Adam afsnijden en in Christus inlijven. Alle onderzochte verklaringen laten antwoord 74 dus slaan op de uitverkoren kinderen binnen de gemeente. 'Die allen en die alleen'(DL) zullen niet alleen uiterlijk met water gewassen worden, maar ook innerlijk door het bloed en de Geest van Christus. De predikant die de Heilige Doop bedient, weet niet welke kinderen uitverkoren zijn. Hij hoeft dat ook niet te weten. De geloofswetenschap dat God Zijn genadewerk naar Zijn welbehagen zál voortzetten in de komende generatie geeft verwachting voor onze kinderen en jongeren.'

U vond wellicht ook accentverschillen in de onderzochte catechismusverklaringen.

'Naast de grote eenstemmigheid, zijn er natuurlijk ook verschillen aan te wijzen.

Ursinus richt zich vooral tegen de wederdopers. Hij benadrukt vooral dat Gods genade zich óók uitstrekt tot de jonge kinderen van de gemeente. Daarom moeten ze gedoopt worden in de verwachting dat God eeuwig aan Zijn verbond zal gedenken. Ook Van der Groe legt een sterke nadruk op de verwachting voor het nageslacht. De getuigenissen van de Schrift en de treurige praktijk van het kerkelijk leven in die dagen brengen hem echter ook tot een ernstige waarschuwing. Zonder waarachtige bekering zal de Heilige Doop ons geen nut doen. Heel sterk zien we dit separeren ook bij Smijtegelt en ds. G.H. Kersten. Nadat zij op een warme wijze hebben uiteengezet wat er bij de Verbondsgod te verkrijgen is, waarschuwen ze dat de uitwendige voorrechten geen grond voor de zaligheid zijn. In de meest recente catechismusverklaring uit deze scriptie, die van ds. A. Vergunst, zien we alle bovenstaande accenten samenkomen. Veel aandacht besteedt hij aan het geven van onderwijs aan alle gedoopten wat de waarde van de doop is. Hij waarschuwt tegen zowel onderschatting als overschatting van de doop en zegt dan als middenweg: 'In de doop hebt gij de grond, waarop gij de Heere mag vragen om waarachtige bekering. Sommige ouden plachten het in dat verband dikwijls zo te zeggen: Laat de Heere uw gedoopte voorhoofd maar zien!'

Welke lessen waren er voor een beginnend predikant te leren?

'Wanneer we de betekenis en waarde van de kinderdoop onder woorden moeten brengen, is het goed om in de leer te gaan bij degenen die de prediking in de Gereformeerde Gemeenten gestempeld hebben. We zagen dat alle onderzochte verklaringen met twee woorden spreken. Ook nu is het van belang dat we de voorrechten en verplichtingen van het gedoopt zijn uitdragen in de prediking, de catechisatie en in het pastoraat. De Heere roept de gedoopten ernstig en welmenend tot bekering en geloof. De genade in Christus wordt aangeboden aan allen onder het Woord. Dit mag echter nooit ten koste gaan van de prediking van de noodzaak van de wedergeboorte. Ook in het leven van gedoopte kinderen moet dit Godswonder gebeuren. Het zijn immers ten eerste Adamskinderen, dood in zonden en misdaden. Alleen de toepassing van Christus' bloed en de inwendige vernieuwing door Christus' Geest, waarnaar het doopwater wijst, zullen zalig maken.'

(slot)

Jona's tweede zending naar Ninevé

'Maak u op, ga naar de grote stad Ninevé; en predik tegen haar de prediking die Ik tot u spreek.

Toen maakt zich Jona op en ging naar Ninevé, naar het woord des HEEREN'.

Jona 3:2 en 3a

ds. C.A. van Dieren,
Rijssen

'Maak u op,' zegt de Heere tot Jona. De profeet moet zich erop voorbereiden om straks in de grote stad Ninevé Gods boodschap te brengen.

Zonder voorbereiding, zonder bekwaamaking zou Jona dat niet kunnen. Dat geldt voor ieder van Gods knechten. Ook zij hebben altijd weer de toerusting, het biddend onderzoeken van Gods Woord nodig. Denkt u daar wel eens om? Vraagt u altijd om het licht van de Heere over Zijn Woord? De Heere komt dus met Zijn eis en opdracht tot Jona. Weet u wat de preek van Jona moet zijn? Hij moet doorgeven wat hijzelf geleerd heeft. In de eerste plaats heeft hij ervaren dat God de zonden niet ongestraft kan

laten. Jona heeft de rechtvaardigheid van God geleerd. Dat was nodig, anders zou hij hen niet eerlijk hun ongerechtigheden kunnen voorhouden. Maar in de tweede plaats moet Jona naast de diepte van de goddeloosheid en helwaardigheid van de mens óók de diepte van Gods onuitsprekelijke barmhartigheid preken. Hij mag de weg der behoudenis aanwijzen en dat voor de grootste van de zondaren. Daarom krijgen ze nog veertig dagen.

Woorden geschonken

Het is Gods opdracht dat Jona tegen

Ninevé moet gaan preken. De woorden krijgt hij hier nog niet, maar de Heere belooft ze te schenken in het uur dat het nodig is. Als hij straks alle dagen in Ninevé rondgaat, zal hij geen boodschap brengen die de Ninevieten begeren. Ook zal het geen boodschap zijn, die Jona wenselijk vindt. Hij zal komen met: 'Alzo zegt de Heere HEERE!'

Zo gaat Jona gehoorzaam op weg. Hij onderwerpt zich in liefde aan de wil van God. Is dat zwaar? Helemaal niet. De slavendienst van de wereld en de duivel is zwaar, maar de liefdedienst van de Heere is nooit zwaar. 'Toen maakte Jona zich op.' Hij gaat doen wat de Heere van hem eist. Was hij maar direct gegaan! Wat had hij zich dan veel bittere tranen bespaard. Zult u het onthouden? Hoe langer we tegen een goeddoend God gezondigd hebben, des te bitterder zullen we de zonde en de schuld moeten bewenen. Welke wegen liggen er achter u, die u diep moet betreuren?

Bittere wegen

Sommigen van Gods kinderen leven jarenlang tegen allerlei overtuigingen in voordat ze capituleren en het voor God opgeven. De Heere moet daar soms bittere wegen aan verbinden, zoals het verlies van dierbaren. Laat zulk een dwang voor u niet nodig wezen! Hebt u al leren buigen? Wat wordt Christus' gewilligheid dan onuitsprekelijk groot. Hij heeft voor Jona, voor dwazen en vijanden, Zijn ziel in de dood willen uitstorten. Die liefde en gewilligheid van Hem doet de Jona's-kerk nog dieper buigen dan ze al gebogen heeft. Dan doet God het goed. Dan kan de Heere doen wat Hij wil, geven wat Hij wil, wegnemen wat Hij wil. Dat is wonderlijk en voor het verstand niet te begrijpen. Nee, het is ook geen verstandswerk, maar geloofswerk. Zo wint de God aller genade onze harten in om achter Hem aan te komen. In die weg wordt God verheerlijkt, gaat Zijn werk voort en komt de grootste en blindste dwaas om Jezus' wil aan de zaligheid.

Vragen

1. Wat moet de inhoud van de preek van Jona zijn?
2. Was Jona de eerste keer maar naar Ninevé gegaan. Wat had hem dat bespaard?
3. Wat leert ons Christus' gewilligheid in dit verband?

(wordt vervolgd)

Jojo met coronapas

P. Schalk,
Veenendaal

Nee, natuurlijk mag er geen coronapas gevraagd worden op de werkvloer. Of nou ja, misschien komt er een tijd dat er een coronapas verplicht wordt op de werkvloer. Het lijkt wel een jojo.

Kent u ze nog, die jojo's? Een draaiende schijf aan een touwtje. Vroeger waren ze eenvoudig en simpel. Later zeer geavanceerd. Daar kon je - ik niet overigens - mee jongleren. Het werkt eigenlijk heel eenvoudig. Het touwtje wordt om het schijfje heen gedraaid. Het schijfje valt draaiend naar beneden en klimt na een korte ruk weer langs het touwtje omhoog. De jojo, dat is dus iets dat naar beneden en naar boven gaat. Dat kan ook toegepast worden op allerlei andere zaken. Bijvoorbeeld als iemand veel moeite doet om af te vallen, en in korte tijd is het gewicht weer toegenomen. Dat is het jojo-effect.

Anderhalve meter

We zien het ook terug in beleid, bijvoorbeeld rondom het coronavirus. Allerlei maatregelen zijn in de loop van anderhalf jaar ingezet. Meestal had dat een gunstig effect, doordat de aantallen besmettingen terugliepen. Vervolgens werden maatregelen afgeschaald, en dan liepen de besmettingen weer op. Het bekende jojo-effect.

Soms kon je dat al zien aankomen. Een simpel voorbeeld is de anderhalvemeterregel. Die hebben we er in anderhalf jaar ingepompt. En hoe verbazend ook, het heeft gewerkt. Het voelde op enig moment gewoon ongemakkelijk om al te dicht bij elkaar te staan. Tijdens een wandeling op de stoep stapte een tegemoetkomende voetganger regelmatig de straat op om te passeren. Maar plotseling was de anderhalvemeter niet meer nodig. De overheid bedacht dat het wel weer zonder die afstand zou kunnen. In ieder geval als je gevaccineerd bent. En iedereen begreep: dat gaat fout, het jojo-effect.

Verplichting

Overigens is daar nog wel iets aan te doen. We kunnen en mogen natuurlijk zelf gewoon de anderhalvemeter in acht (blijven!) nemen. Veel lastiger is het als er verplichtingen worden opgelegd, waaraan je je niet kunt onttrekken. Bijvoorbeeld de verplichting om een coronapas te laten zien als je ergens naar binnen wilt. Die verplichting wordt langzamerhand steeds verder ingevoerd. En dat is lastig. Zonder

coronapas mag je niet een restaurant binnenlopen om te eten. Je mag niet zomaar een museum binnen. Je mag niet dit en je mag niet dat. Het gaat vooral om min of meer publieke ruimten, waar mensen elkaar kunnen tegenkomen en ontmoeten. Maar ja, dat kan gemakkelijk uitgebreid worden naar plaatsen waar je niet vrijwillig of vrijblijvend naar toe gaat. Denk aan je werk. Daar moet je natuurlijk gewoon naar toe. Veel mensen kunnen gedeeltelijk thuiswerken, maar dat geldt lang niet voor iedereen. En dan komt de vraag om de hoek: ben jij wel veilig voor je collega's? En hoe bewijs je dat?

Druk opvoeren

Steeds vaker komt dan ook de vraag naar boven of een coronapas gevraagd mag worden door een werkgever. In eerste instantie was de overheid daar duidelijk over. 'Natuurlijk niet, dat mag gewoon niet'. Maar met het verstrijken van de tijd lijken de meningen te verschuiven. Er zijn al werkgevers die dit wel een goed idee vinden. Er zijn ook werkgevers die hun werknemers niet toelaten als ze niet gevaccineerd zijn. Dan moet je maar thuiswerken. Een grote werkgeversorganisatie als VNO-NCW vindt een coronapas een goed idee.

En zo wordt de druk opgevoerd. Het jojo-effect wordt meer en meer zichtbaar, ook in de beleidsuitspraken: Eerst helemaal niet. Dan sluipt het er plotseling in, en als er dan nagevraagd wordt, blijkt het zogenaamd geen verplichting. Maar ja, misschien moeten we het wel mogelijk maken dat een werkgever het kan vragen. Ja, dan neem je dus niet zelf de verantwoordelijkheid, maar geef je de beslissingsbevoegdheid aan werkgevers. En zo gaat de discussie op en neer. Het jojo-effect.

Ook in de kerk hebben we te maken met het op en neer gaan van het beleid in verband met de op- of neergaande besmettingen. Op zich is dat begrijpelijk. We hebben node geleerd hoe we er in de kerken mee moeten omgaan, hopelijk met opzien tot God, maar dan ook juist uit zorg voor de medemens. Daarbij bleef het gelukkig zo dat de kerken een grondwettelijke vrijheid hadden, die ze in verantwoordelijkheid hebben uitgevoerd. Deze grondwettelijke vrijheid geldt in ieder geval als het gaat om de coronapas. In de kerk zullen we daar niet om vragen. Zover rijkt de jojo van de overheid niet.

Een moeilijke reis

De Heere heeft Zijn volk geen gemakkelijke reis beloofd: 'In de wereld zult gij verdrukking hebben', maar Hij belooft wel een behouden aankomst: 'Maar heb goede moed, Ik heb de wereld overwonnen'.

ds. C. Vogelaar,
Towaco (VS)

Gereisd wordt er hier in Amerika veel, vanwege de grote afstanden ook vaak per vliegtuig. Vliegtuigen zitten weer net zo vol als vóór het begin van de pandemie het geval was. Dat ervaar je wel als je zo ongeveer maandelijks van het vliegtuig gebruik moet maken.

Ja, daar zat ik dan, in Albany (in de staat New York), in plaats van in Newark (New Jersey) op de landingsbaan van het vliegveld. Het was inmiddels middernacht. En o, wat verlang je er naar, na een drukke zondag en het lesgeven op maandag aan onze kleine Theologische School, om weer thuis te mogen komen. Maar na twee en een half uur vertraging in Grand Rapids kon het vliegtuig vanwege een storm in Newark niet landen. Na een half uur rondvliegen, was er nog geen toestemming om te landen. We moesten vanwege brandstofgebrek uitwijken naar Albany, bijna een uur vliegen in noordelijke richting. Om het verhaal niet te lang te maken: de storm bereikte ook Albany. Alleen doordat mijn zoon zo goed was om in het midden van de nacht in de stromende regen naar Albany te rijden om me daar op te halen, kon ik dan eindelijk om 5 uur 's morgens het huis binnen stommelen om nog een

paar uur rust proberen te krijgen. Wat was het fijn om ver van die ongewenste bestemming in Albany weer thuis te zijn, na zo'n grote omweg en een moeilijke reis.

Gods leiding

Die andere reis gaat overigens wel heel snel. De reis naar onze eeuwige bestemming. Het zal toch zo'n eeuwig wonder zijn als we behouden mogen aankomen. Wij hadden hier een enorme omweg via Albany moeten maken. Zo was het ook met Israël. We lezen in Exodus 13 vers 18: 'Maar God leidde het volk om'. Dat was niet gemakkelijk, want het was 'langs de weg der woestijn'. Een weg van onmogelijkheden: de Rode Zee, de hitte en de ontbering van de woestijnreis. Wat een onbegrepen leiding. Zulke omwegen zijn er nog steeds in de pelgrimsreis. 'Leer mij volgen zonder vragen; Vader, wat Gij doet, is goed'. Ik hoor het mannenkoor dat nog zingen op de Israëldag, voordat we weer terug moesten emigreren naar Amerika. De praktijk daarvan is er echter alleen door de dadelijke bediening uit de Borg. Wiens weg door bitter lijden, de dood en het graf heen moest gaan. Omwegen zijn soms zo nodig. Mozes was er klaar voor, om zijn volk te verlossen

toen hij die Egyptenaar doodsloeg. Het zou echter nog veertig jaar duren voordat de Heere hem riep. En toen durfde, kon en wilde hij niet. Omleidingen, waarin we leren moeten dat we van gisteren zijn en niets weten. Wat zijn er een raadselen, die wij niet kunnen oplossen. Maar 'Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen'. Wat een zegen als we in die raad mogen berusten.

Lijdzaamheid

Deze berusting was er nog niet in dat vliegtuig in de donkere nacht, met zoveel onzekerheid. Lijdzaamheid is wel nodig op de woestijnreis. De apostel spreekt ervan in Hebréeën 12 vers 1: 'En laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan, die ons voorgesteld is'. Dat kan alleen als vers 2 waar mag zijn: 'ziende op den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, Dewelke, voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen, en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand des troons van God'. Op Hem te mogen zien door het geloof, Die het voor Zijn door bloed gekochte Kerk ook voleinden zal.

O volk, wellicht bent u in de nacht en ver van huis - althans in uw eigen waarneming - toch wordt u in de kracht Gods bewaard tot de zaligheid door het geloof. O, als die kracht en die bewaring er toch niet was, ook in onze bange tijd. Toch is het Koning Jezus Die regeert.

De zondag vóór die reis hadden we in de nabetrachting op het Heilig Avondmaal in Grand Rapids-Covell Avenue mogen spreken uit Matthéüs 11 vers 28-30. Het is toch waar: 'Zijn juk is zacht, en Zijn last is licht'. Gelukkig die onder dat juk mag buigen en op Zijn school mag leren Wie Hij is: de dierbare Zaligmaker, zachtmoedig en nederig van hart. Als we daarvan iets mogen beoefenen, en dat zal alleen genade zijn, dan is het goed wat Hij doet in het gewillig volgen van Hem.

Leven en sterven van Aart van Bochove

In De Saambinder van 9 november 1950 schreef meester Tj. Molenaar, het hoofd van de Graaf Jan van Nassauschool in Rotterdam, over het leven en sterven van Aart van Bochove, die op 26-jarige leeftijd overleed. Hij was de zoon van Alexander van Bochove, jarenlang hoofd van de Rehobothschool in Rotterdam en ook jarenlang docent aan de Theologische School van de Gereformeerde Gemeenten, en Adriana de Heer.

In het vroege morgenuur van donderdag 2 november 1950 ging van ons heen Aart van Bochove, in leven onderwijzer aan de Graaf Jan van Nassauschool te Rotterdam. Na een jaar werkzaam geweest te zijn op een andere school, werd hij op 1 mei 1944 aan onze school verbonden, maar reeds een week na zijn indiensttreding moest hij zijn werk neerleggen, omdat zich een ziekte openbaarde die hem ten slotte ten grave deed nederdalen. Aler zijn been werd geamputeerd, heeft hij vele maanden voor en na de bestraling veel geleden. Toen echter de operatie was geschied, was er redelijke hoop dat hij weer geheel zou herstellen. Alles liet zich zo mooi aanzien. Hij kwam weer op school, deed zijn werk met blijmoedigheid, studeerde voor de hoofdakte en slaagde in het jaar 1949.

(...) In het voorjaar, van 1950 openbaarde zich opnieuw de gevreesde ziekte in pijn in zijn longen. Toen hij dan ook zijn arbeid voor de tweede maal moest opgeven, was er vrees dat hij niet meer terug zou keren. Vanaf die tijd begon een lijden dat met geen pen te beschrijven is. De toegepaste middelen van onder meer bestraling vermochten niet te helpen, zodat in de twee laatste maanden van zijn leven het ene na het andere spuitje toegediend moest worden, om de pijnen enigszins draaglijk te maken.

(...) Zo brak dan aan zondag 1 oktober. Denkende dat hij sterven ging, werd zijn vader uit de kerk geroepen en toen deze

Aart van Bochove

bij zijn ziekbed kwam, werd Aarts mond geopend en legde hij getuigenis af van de hope die in hem was. Nu bleek het dat hij al een jaar liep met een holligheid in zijn hart. Maar hij had zich een gerechtigheid willen opbouwen uit de wet. Nu was hij er echter achter gekomen door het licht van de Heilige Geest dat er van hem niets in aanmerking kwam en dat hij alles, maar dan ook alles moest verliezen om Christus te gewinnen. O, die blijdschap die zijn hart vervulde toen de Heere Jezus Zich aan hem openbaarde in Zijn dierbaarheid, algoenoegzaamheid en noodzakelijkheid. Daar heeft hij een heerlijk getuigenis van afgelegd. De bestrijdingen en aanvechttingen van de duivel bleven niet uit en hoewel hij toch niet kon ontkennen het wonder

dat God in hem gewerkt had, moest hij menigmaal de gevoelige genade missen. Echter, woensdagmiddag, een dag voor zijn sterven, brak het licht door en het behaagde de Heere hem een ogenblik zijn mooie stem te hergeven. Zingen kon hij de laatste maanden van zijn leven niet meer, omdat zijn longen aangetast waren door de jeugdanker. Maar op die middag hief hij plotseling aan, met een zuivere klank in zijn stem, zodat hij buiten gehoord kon worden: 'Maar 't vrome volk in U verheugd, zal huppelen van zielevreugd, daar zij hun wens verkrijgen.'

's Avonds mocht hij zich nog verlustigen in het eeuwig welbehagen en in de rijkdom van Gods eeuwige verkiezende liefde. Zijn laatste woorden, een half uur voor zijn verscheiden, waren: 'de Heere is goed'. Toen kwam het einde. Nog één snik en... hij was thuis. 'O, hoe groot is het goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen die U vrezen.'

Zaterdag 4 november hebben we hem grafwaarts gedragen. Het was te zien dat een koningskind werd begraven. Behalve 600 leerlingen van de Graaf Jan van Nassauschool en de Rehobothschool waren honderden mensen uit Oost en West, Noord en Zuid, samengevloed. We bemerkten ambtsdragers uit Rotterdam-Zuid, Rotterdam-Centrum en Rotterdam-West, uit Ridderkerk en Capelle aan den IJssel. Nadat de kist in de grafkuil was neergedaald, werd eerst het woord gevoerd door ds. M. Blok, die in het sterfhuis zo aangenaam had gesproken uit Openbaring 22 en die aan de groeve niet minder troostvolle woorden sprak. Hij liet zingen Psalm 68:2. Daarna vertolkte ds. H. Ligtenberg zijn gevoelens als voorzitter van het schoolbestuur en sprak over de eenvoudigheid van Gods werk, verheerlijkt in het hart van Aart van Bochove.

Ds. A. de Blois sprak over het voorrecht om een kind in God kwijt te raken en uit God terug te ontvangen.

(...) Gezongen werd Psalm 103:8: 'Gelijk het gras is ons kortstondig leven'. Diep geroerd sprak eindelijk nog de vader van de overledene woorden van dank. Inzonderheid wendde hij zich tot dr. Hage, die Aart tijdens zijn leven niet alleen als dokter, maar ook als vriend zo trouw terzijde had gestaan in het verlichten van zijn smart. Hij verzocht nog te zingen:

*d' Eenvoudigen wil God steeds gadeslaan;
'k Was uitgeteerd, maar Hij zag op mij neder.*

*Keer, mijne ziel, tot Uwe ruste weder;
Gij zijt verlost;*

God heeft U welgedaan.

Boekennieuws

Adventspakket voor het gezin

De kribbe in Bethlehem was niet zo hoog... Zelfs kinderen konden er in kijken. Mijn kind, bij hét Kind... Is dát niet uw uitzien? Als dat zo is, dan zal dat ook merkbaar zijn in ons gezin! Veel komt er op onze gezinnen af. Nee, nu eens niet wat betreft de listen van de vorst der duisternis, maar juist het tegenovergestelde: wat in de middellijke weg tot zégen gebruikt kan worden! Verantwoord materiaal om, in het voorbijgaan van de wereldse en godsdienstige herbergen, de kribbe van Bethlehem te vinden. Dat is namelijk het uitzien geweest van onze Jeugdbond in het ontwikkelen van nieuw materiaal, te gebruiken op weg naar Kerst.

De vier weken voor Kerst staan weer voor de deur. 28 november is de eerste adventzondag. De Jeugdbond heeft een "Adventspakket voor het gezin" ontwikkeld.

Met bruikbaar materiaal om tot goede gezinsmomenten rond advent en Kerst te komen. Voor een geringe prijs krijgen we best veel in huis. Misschien is niet alles even bruikbaar in uw gezin. Toch zou ik wensen dat er in december meer dan twintig keer in uw gezin gesproken zal worden over het wonder van het Kindeke in de kribbe. En daarbij kan dit pakket ons een dienst bewijzen. Op weg naar Kerst lezen we dagelijks een stukje uit de Schrift, gevolgd door een beknopte uitleg. Juist daarom ook bruikbaar in

de kakofonie van het gezin! Na deze overdenking kunt u een verwerkingsopdracht overwegen. De vragen daarbij zijn niet heel moeilijk, maar de kinderen zullen de antwoorden ook niet zomaar uit hun mouw schudden.

Dit materiaal is ook geschikt voor onze jongeren. We zijn toch nooit te oud om te leren? Jongeren kunnen van het papier naar de website van de Jeugdbond, waar geluisterd kan worden naar een geluidsfragment. De uitvoering van het materiaal is rustig, sober en realistisch. Dát is ook goed om op te merken.

Uw kind bij hét Kindeke... Als dat het uitzien is, dan zou ik het dit jaar eens proberen met dit nieuwe idee van de Jeugdbond. In biddend uitzien, om te aanschouwen de heerlijkheid van Immanuel. Opdat straks zal blijken bij de zevende bazuin dat de tijd is gekomen om het (genade)loon te geven aan 'de kleinen en de groten' (Openb. 11:18).

ds. P.C. Vlot, Krabbendijke

"Adventspakket voor het gezin", uitg. Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten; € 15,95.

Het Licht der wereld

In deze wereld is alles maar moeite en verdriet, uitermate vermoeiend, zegt Mozes. De Engelse puritein Isaac Ambrosius voegt daar echter vol goede moed aan toe: 'tenzij dat Ene alles is: Christus, want Hij is alles en in allen'. Alles waar Christus niet in wordt gevonden, is een lege zak, een handvol rook, vermoeienis des vleses, zegt hij.

Ambrosius leefde van 1604 tot 1663. In 1658 publiceerde hij zijn boek "Het zien op Jezus". In 1664 verscheen in Amsterdam de eerste Nederlandse vertaling ervan. In dit boek prijst hij bladzijde na bladzijde op onnavolgbare wijze Christus aan als de Zon om te verlichten, een Medicijnmeester om te genezen, een vurige Muur om te beschermen, een Parel om te verrijken, een Ark om te dragen, een Rots om in de droevigste verdrukkingen te ondersteunen, de Ladder tussen hemel en aarde.

J. Kranendonk-Gijssen heeft aan de hand van "Het zien op Jezus" een nieuw Bijbels dagboek samengesteld: "Het Licht der wereld". In dit dagboek wordt een jaar lang stilgestaan bij het grote werk van de zaligheid, zoals Jezus dat verworven heeft voor een ieder die God vreest. Dat begint al op 1 januari, bij een overdenking van Genesis 3:15a: 'Ik zal vijandschap zetten tussen u en deze vrouw'. Adam heeft zichzelf en alle mensen beroofd van het beeld van

God. Maar er is méér: 'Houd op met klagen, want er is Evangelienieuws. (..) Op hetzelfde moment dat God Zijn oordelen uitsprak over de duivel en over de gevallen mens, ja, nog vóórdat God Zijn oordelen uitsprak over de mens die verzocht was, is er in de eeuwigheid een Jezus aangewezen en is het verbond der genade opgericht. O, wat een oneindige rijkdom van Gods barmhartigheid in Christus!'

En op 31 december is Ambrosius er nog lang niet over uitgedacht: 'Het ontbreekt mij aan woorden om de zee van liefde van Christus uit te drukken. Hoe is het met ons? Hebben wij Hem nog steeds niet lief? Weet dat de grote bruiloft van het Lam nadert!'

Dit is een mooi dagboek!

J. van 't Hul, Lieren

"Het Licht der wereld", Isaac Ambrosius; uitg. De Banier; 384 blz., € 19,95.

Opwekking om mee te gaan

ds. A. Vergunst,
(1926 - 1981)

'Kom, ga met ons, en doe als wij'.

Psalm 122:1, berijmd

Christen wekt Halsstarrig en Plooibaar op om hem te vergezellen. Christen en Plooibaar geraken in de pool Moedeloosheid.

In het gedeelte dat we nu gaan overdenken, komen we drie mensen tegen: Halsstarrig, Plooibaar en Christen. Halsstarrig, die ondanks allerlei waarschuwingen zich met een verhard hart van God en van elke roepstem tot bekering afwendt. Plooibaar, een man die lichtvaardig onder de indruk komt en een poosje meereist, die voor ons het beeld is van het tijdgeloof, van Orpa. En ten slotte Christen, de man van wie gezongen wordt: 'Mijn hart kleeft vast aan waarheid en aan deugd'. Christen, in wiens leven de besliste keuze is gevallen.

In de eerste plaats mag het onze aandacht hebben dat er staat dat de burenen naar buiten kwamen. Om hem na te zien. Om hem terug te halen. De burenen weten er in elk geval van. De burenen. U begrijpt wel dat Bunyan daar ook wat mee wil zeggen. Als er in ons leven iets plaatsvindt, dan hebt u misschien weleens horen zeggen: Weten de burenen er ook van? Of gaat u misschien verre reizen maken om er met deze of gene over te spreken? Er zijn wel mensen die ver van huis goede christenen zijn, of schijnen te zijn. Maar in wier leven de burenen er niet

van weten. Die er niet van weten wat er gebeurd is, op wier leven het ten eenemale geen indruk heeft gemaakt.

Dat zou niet zo mogen zijn. Onze burenen zouden het aan ons leven moeten kunnen zien. Niet alleen de burenen, achter, voor of opzij, maar alle mensen met wie we omgaan. Het is zo erg als de mensen met wie we verkeren aan ons leven niets gewaarworden. Dat we niet meer mee kunnen doen met hetgeen waarin we eerder met de wereld en met onze burenen geleefd hebben.

Uit: "De geestelijke pelgrim; 55 meditaties over Bunyans Christenreis", ds. A. Vergunst; Houten 1986.

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

te Oostkapelle,
ds. G.J. Baan te Rotterdam-Zuidwijk;
te Puttershoek,
ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid;
te Zoetermeer,
ds. J.B. Huisman te Ermelo.

Bedankt:

voor Markham (Ontario, Canada),
ds. J.B. Zippro te Terneuzen.

OVERLIJDEN MEVROUW DRIESSEN-VAN LIERE

Op donderdag 11 november overleed mevrouw H. Driessen-van Liere, de

weduwe van wijlen ds. J. Driessen. Beiden gingen dit jaar de weg van alle vlees, ds. Driessen in februari, mevrouw Driessen deze maand. We leven mee met haar zoons en schoondochters met de kleinkinderen, die nu ook hun lieve moeder en oma moeten missen. We condoleren de familie met dit grote verlies. Mevrouw Driessen bereikte de leeftijd van 84 jaar. De begrafenis heeft op woensdag 17 november plaatsgevonden op begraafplaats Vredenhof in Ridderkerk. In de rouwdienst in Ridderkerk-Slikkerveer sprak ds. J. van Rijswijk, op het graf sprak ds. G.W.S. Mulder. Mocht de God aller genade deze roepstem willen heiligen aan ons aller hart.
Redactie De Saambinder

DANKBETUIGING AMBTSJUBILEUM

Onbevattelijk is de genade die God heeft bewezen om te roepen en uit te stoten tot het ambt van dienaar des Woords. Onder en door de verdraagzaamheid Gods is de tijd voorbijgevlogen. We hebben dit mogen gedenken. Er blijft geen roem in de ambtsdrager over. Vele blijken van hartelijk meeleven mochten we op onderscheiden wijze ontvangen. Het is onmogelijk om iedereen persoonlijk hiervoor te bedanken. Dat willen wij op deze wijze doen! In het bijzonder de kerkenraad van Yerseke en zijn predikant, en de kerkenraad van Hendrik-Ido-Ambacht en zijn predikant voor hun medewerking. De vele felicitaties en attenties die we mochten ontvangen hebben ons goed gedaan. Heel hartelijk dank voor uw meeleven.

Mevrouw en ds. J.W. Verweij

Berichten

JONGERENAVOND IN MIDDELHARNIS

Op zaterdag 20 november (20.00 uur) wordt in de Sionkerk te Middelharnis een regionale jongerenavond gehouden. Student J.C. Kriekaart houdt een lezing

over 'Het gebed'. Na de lezing volgt de vragenbeantwoording. We verwachten van de bezoekers dat de afstandsregels en de overige RIVM-richtlijnen worden nageleefd.

Kerkdiensten

ZONDAG 21 NOVEMBER 2021

Aalst 9.00 (H.A.) en 14.30 uur ds. H.J. Agteresch; Alblasserdam 14.00 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Alphen a/d Rijn 16.00 uur stud. M. Boersma; Amsterdam 18.00 uur ds. R. Kattenberg; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Barneveld-Zuid 8.30 en 14.30 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Berkenwoude 15.30 uur ds. B. Labee; Bodegraven 10.00 uur ds. W.A. Zondag en 16.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Borssele 9.30, 14.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Capelle a/d IJssel-West 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 19.00 uur ds. G.J. Baan; Den Haag-Scheveningen 19.15 uur ds. W.A. Zondag; Den Helder 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. A. Verschuure; Deventer 18.00 uur ds. E. Hakvoort; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 (H.D.) en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 9.30 en 17.00 uur ds. P. van Ruitenburg; Drachten 9.30 en 15.00 uur ds. C.J. Meeuse; Ede 9.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. M. Joosse; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 uur stud. J.M. Evers en 16.00 uur ds. D.W. Tuinier; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 14.30 uur ds. W.A. Zondag; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; 's-Gravenzande 15.00 uur (H.D.) ds. J. van Rijswijk; Groningen 19.00 uur ds. C.J. Meeuse; Haamstede 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. J. de Kok; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 14.00 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; Herkingen 14.30 uur ds. K.

Boeder; Hilversum 18.30 uur ds. M. Joosse; Hoedekenskerke 10.00 en 14.30 uur ds. C. van Krimpen; Hoofddorp 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Hoogeveen 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Houten 10.00 (H.A.), 14.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. W. Harinck; Kampen 9.30 uur ds. D.W. Tuinier en 17.30 uur stud. J.M. Evers; Kamperland 16.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Kapelle-Biezeling 16.30 uur ds. C. Harinck; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur ds. C. Hogchem; Kesteren (in kerkgebouw Ger. Gem. Opheusden) 12.30 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Krabbendijke 9.30 ds. M. Karens en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. G. Beens; Kruiningen 14.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Leerdam 10.00 en 18.30 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Leiderdorp 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; Lelystad 9.30 uur (H.A.) ds. C.G. Vreugdenhil en 15.00 uur ds. G. van Manen; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Meeuwen 15.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Melissant 15.30 uur ds. G. Pater; Middelburg-Zuid 9.30 en 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Mijdrecht 19.00 uur ds. P. Mulder; Naaldwijk 19.00 uur ds. W. Silfhout; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwdorp 9.30 uur ds. J.J. Tanis; Nieuwer ter Aa 10.00 en 19.00 uur stud. M. Boersma; Nieuwerkerk 15.00 uur ds. E. Bakker; Nieuwe-Tonge 15.00 uur ds. P.C. Vlot; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. B. Labee; Nisse 9.30 uur ds. P.C. Vlot en 15.30 uur ds. M. Karens; Nunspeet 9.00, 11.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; Oostburg 18.00 uur ds. A.P. Baaijens; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Oostkapelle 9.30 uur ds. C. Harinck en 15.00 uur ds. S. Maljaars; Oostvoorne 18.00 uur stud. A.E. Brijder; Opheusden 9.30 en 15.30 uur ds. W. Mouw; Opperdoes 19.00 uur ds. A. Verschuure; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oudemirdum 14.30 uur stud. J.M. Evers; Poederoijen 18.30 uur ds. H.J. Agteresch; Poortugaal 15.00 uur ds.

H.A. van Zetten; Poortvliet 10.00 en 18.30 uur ds. M. Blok; Puttershoek 14.30 uur ds. G.J. Baan; Rhenen 9.30 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 18.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-Zuid 9.30, 14.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 9.30 en 18.30 uur ds. L. van der Kuijl; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Rotterdam-Centrum 9.30 en 15.00 uur stud. A.E. Brijder; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenzeel 10.00, 15.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; Sint Annaland 14.00 uur ds. M. Blok; Sliedrecht 9.00, 14.00 en 19.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 15.30 uur ds. W. Visscher; Spijkenisse 14.30 uur ds. H. Brons; Sprang-Capelle 16.30 uur ds. A.T. Huijser; Stolwijk 14.30 uur ds. G. Beens; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. E. Hakvoort; Tholen 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Tricht-Geldermalsen 9.00 (H.A.), 11.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. W. Visscher; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. E.J. Boudewijn; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Vlaarding 19.00 uur ds. M.H. Schot; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. J. Schipper; Wageningen 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Wierden 14.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Woerden 10.00 en 16.30 uur ds. J.W. Verweij; Wolphaartsdijk 9.30 en 18.00 uur stud. M.G. van Middendorp; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. H. Brons; Zwijndrecht 9.30 en 15.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 19.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 23 NOVEMBER 2021

Dirksland 19.30 uur ds. K. Boeder; Lisse 19.45 uur ds. W. Harinck.

WOENSDAG 24 NOVEMBER 2021 (DANKDAG)

Aagtekerke 9.00, 11.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens en 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer;

Borssele 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. D. de Wit; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Goes 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen en 14.30 uur ds. S. Maljaars; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars en 14.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Hoedekenskerke 10.00 en 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Kamperland 14.30 en 19.00 uur ds. B. Labee; Kapelle-Biezeling 10.00 uur ds. J. IJsselstein; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. G.W.S. Mulder; Kortgene 10.00 en 15.30 uur ds. C.J. Meeuse; Krabbendijke 9.00, 11.00, 14.30 (H.D.) en 19.00 uur ds. P.C. Vlot; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug en 14.00 uur ds. A. Verschuure; Meliskerke 9.30 en 19.00 uur ds. M. Karens en 14.30 uur ds. M. Joosse; Melissant 19.30 uur ds. K. Boeder; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer en 14.00 uur ds. A.P. Baaijens; Middelburg-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. M. Joosse en 14.30 uur ds. M. Karens; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. H.J. Agteresch en 14.00 uur ds. G. van Manen; Nisse 9.30 en 14.30 uur ds. C.A. van Dieren; Oostkapelle 9.30 en 16.00 uur ds. W.A. Zondag; Rilland-Bath 9.30 uur ds. A. Verschuure, 14.00 en 18.30 uur ds. J. Schipper; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 en 18.30 uur ds. L. van der Kuijl; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wolphaartsdijk 9.30 en 18.00 uur ds. G. van Manen en 14.00 uur ds. H.J. Agteresch; Yerseke 9.30, 14.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. C. van Krimpen.

WOENSDAG 24 NOVEMBER 2021

Barendrecht 19.30 uur ds. J.J. Tanis; Berkenwoude 19.30 uur ds. J. van Laar; Ermelo 19.30 uur ds. J.B. Huisman; Herkingen 19.30 uur ds. A. Verschuure; Hilversum 19.45 uur ds. A.A. Brugge; Hoogeveen 19.30 uur ds. A. Schreuder; Leerdam 19.30 uur ds. G. Pater; Meeuwen 19.30 uur ds. F. Mulder; Nieuwerkerk 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Oude-Tonge 19.30 uur ds. E. Bakker; Poortugaal 19.30 uur ds. G.J. Baan; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. S.W. Janse; Slitedrecht 19.45 uur ds. A.T. Huijser; Westzaan 19.30 uur ds. A. Schot; Zeist 19.30 uur ds. C. Sonneveld.

DONDERDAG 25 NOVEMBER 2021

Aalburg 19.30 uur ds. C. Hogchem; Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. G. Pater; Barneveld-Centrum 19.30 uur (voor de zending) ds. C. Sonneveld; Bodegraven 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Kampen 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; Leerdam 15.00 uur (huw.bev.) ds. J. Schipper; Oostburg 10.00 en 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Poederloijen 19.30 uur ds. A. Schot; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Terneuzen 14.30 en 19.00 uur ds. J.B. Zippro; Zwijndrecht 13.30 uur (huw.bev.) ds. H.E.P. Fortuijn.

VRIJDAG 26 NOVEMBER 2021

Barneveld-Centrum 14.15 uur (huw.bev.) ds. E.J. Boudewijn; Rijssen-Zuid 13.30 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 21 NOVEMBER 2021

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 12.00 uur evang. S. de Visser; Merkssem (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 uur ds. J. IJsselstein en 16.30 uur evang. A. van Setten.

EVANGELISATIEPOSTEN

Alkmaar: Evangelisatiepost 'Bij de Bron', Willem Buytewechstraat 2, 1816 GJ Alkmaar. Voor samenkomst en opgave zie onze website. De inloop is geopend op zaterdag van 11.00-15.00 uur. Wilt u meer weten over ons werk? Kijk dan op onze website www.bijdebronalkmaar.nl of neem contact op met de evangelist J. Geerts, jan@bijdebronalkmaar.nl / 06-15954135. Voor actuele informatie of bezoek, bezoek dan eerst onze website.

Amsterdam: Evangelist M. Vos. Evangelisatiepost 'Bij Simon de Looier', Looiersgracht 70-72, 1016 VT Amsterdam. Tel. 020-6227742 / 06-38327638. Website: www.bijsimondelooier.nl Informatie: amsterdam@bijbelcentrum.nl Samenkomst op zondagmorgen om 10.30 uur, zondagmiddag een Bijbeluur om 16.30 uur. U bent hartelijk welkom in onze evangelisatiepost. Openingsdagen inloop: dinsdag, woensdag, vrijdag en zaterdag 10.00-12.00 en 12.30-15.30 uur. Verenigingen en kerkenraden kunnen bij ons boeken kopen. U steunt daarmee het evangelisatiewerk in Amsterdam. Voor informatie en bestellingen: Mevr. A.G. Aangeenbrug-Westerink: boeken@bijsimondelooier.nl

Breda: Inloopcentrum 'De Lichtboei', Vriesdongen 1, Breda. Contactadres: info@inloopdelichtboei.nl Openingsdagen: dinsdag en zaterdag 10.00-12.30 uur. Zondagse samenkomst op de 1e en 3e zondag van de maand om 10.00 uur. Voor actuele informatie: www.inloopdelichtboei.nl

Emmen: Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen. Samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur. Voor (vakantie)gasten geldt: vooraf telefonisch contact opnemen met evangelist C. van Drunen; 06-22198035. Kringloopwinkel en Activiteitencentrum 'Bij de Tijd', Hoofdstraat 88, 7811 ES Emmen. Openingsdagen: Elke dinsdag, vrijdag en zaterdag van 10.30-16.00 uur en elke donderdag van 13.00-16.00 uur. Tel. 0591-653517, www.bijdetijdemmen.nl Coördinator: Geert Baan; coordinator@bijdetijdemmen.nl; 06-14691696.

Leeuwarden: Evangelist S. de Visser; Kerkgebouw Achter de Hoven 2-c te

Leeuwarden. Samenkomsten 9.30 en 16.00 uur. Bijbeluurtje 12.00 uur. Als u een dienst wilt bijwonen kunt u contact opnemen met Bernard Mijnders. Zijn telefoonnummer is 058-2887969. Overige informatie kunt u vinden op de website, www.inloophuisachterdehoven.nl. Een gift is welkom op rekeningnummer NL79 RABO 0159 3425 70 t.n.v. Deputaatschap voor Evangelisatie.

Merksem: Evangelist A. van Setten; protestants centrum 'De Bron', Jaak de Boeckstraat 21-23; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur. Voor de openingsdagen van De Bron op maandag t/m zaterdag verwijzen we u graag naar onze website: www.indebron.be

Rotterdam: Inloop- en Bijbelcentrum 'In de Gouwstraat', Gouwstraat 36-b, Rotterdam-Charlois. Kom eens langs, u bent hartelijk welkom. De inloop is geopend op dinsdagmorgen, donderdagmorgen en vrijdagmorgen tussen 10.00 en 12.45 uur en zaterdagmiddag tussen 13.30 en 15.30 uur. Ook de 'Inloopwinkel' in de Gouwstraat is geopend, op woensdag van 12.30-15.00 uur en op vrijdag van 15.00-20.00 uur. Van harte welkom!

Scheveningen: Christelijk centrum 'Het Kompas', Keizerstraat 177, Scheveningen. De openingsdagen zijn i.v.m. corona wat beperkt, nl. de inlooptijden zijn op woensdag en zaterdag van 10.30 uur tot 12.30 uur en op donderdag en vrijdag van 13.30-15.30 uur. U bent van harte welkom. Nadere informatie: www.kompasscheveningen.nl; u kunt ons ook bellen: 070-2050008. Per e-mail: info@kompasscheveningen.nl

Tilburg: Evangelist H.J. van den Boogaart; Kerkruimte: Offenbachstraat 105, 5011 EH Tilburg. Samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. In Het Kruispunt worden de zondagse samenkomsten en andere activiteiten gehouden. Zie voor info en openingsdagen: www.kruispunttilburg.nl Als u vanwege uw vakantie een samenkomst wilt bijwonen, dan dient u dit vanwege de coronabeperkingen aan te vragen per mail, info@kruispunttilburg.nl

Utrecht/Leidsche Rijn: Bijbelcentrum 'De Hoeksteen', Monarchvlinderlaan 200, Utrecht. Wilt u meer weten over ons werk in de Utrechtse wijk Leidsche Rijn? Kijk dan eens op onze website www.hoeksteen-leidscherijn.nl of neem contact op met de veldwerker dhr. J. Hakkenberg, j.hakkenberg@hoeksteen-leidscherijn.nl

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

Psalm 56

Bedroefd geven wij u kennis dat de HEERE uit ons midden heeft weggenomen onze lieve, zorgzame moeder en oma

Helena Driessen - van Liere

sinds 12 februari 2021 weduwe van Jacob Driessen, VDM

in de leeftijd van 84 jaar.

Ridderkerk: Daniël en Wilma
Nieuwerkerk aan den IJssel: Arjan en Maria
Joachim, Verali, Annalivia

Rotterdam, 11 november 2021

Correspondentieadres:
D.P.J. Driessen
Mr. Thorbeckestraat 40
2982 AR Ridderkerk

De begrafenis heeft woensdag 17 november, na een rouwdienst in de Eben-Haëzerkerk in Ridderkerk-Slikkerveer plaatgehad op begraafplaats Vredenhof in Ridderkerk.

*Er blijft dan een rust over voor het volk Gods.
Hebr. 4:9*

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente Den Haag-Scheveningen heeft met droefheid kennis genomen van het overlijden van

mevrouw H. Driessen-van Liere

in de leeftijd van 84 jaar. Als echtgenote van onze oud-predikant wijlen ds. J. Driessen heeft zij in de periode 2002 tot 2009 haar man in ons midden terzijde gestaan in zijn ambtelijke werk, en bleef ook daarna op de gemeente betrokken. Met waardering denken wij terug aan de betrokken en liefdevolle wijze waarop zij hier invulling aan gaf.

De Heere zij de kinderen en kleinkinderen nabij met Zijn vertroosting en schenke hen Zijn nabijheid.

Namens de kerkenraad, D.J. Doorn, preses
M.M. van Winkelen, scriba

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Poortvliet geeft met leedwezen kennis van het overlijden, in de hope des eeuwigen levens, van ouderling

Hector Jansen

in de leeftijd van 78 jaar.

Hij mocht getrouw onze gemeente dienen, eerst als diaken van 1983 tot 2002, en daarna als ouderling.

De Heere sterke de weduwe met haar kinderen en kleinkinderen en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

De kerkenraad, P.J. van Oeveren, ouderling
G. Snoei, diaken
J.W. Klaasse, diaken

Poortvliet, 9 november 2021

Met ontroering heeft de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente 's-Gravenzande kennis genomen van het overlijden van de heer

H. van Westerhuis

Hij heeft onze gemeente van 1984 tot 1999 als diaken mogen dienen.

De Heere gedenke zijn kinderen en verdere familie in dit grote verlies en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente 's-Gravenzande,
P.W. Lock, preses
W.F. Bos, scriba

Verbeter de weerstand met 37% in 20 dagen!
Carotenoid Complex van NeoLife. November-aanbieding.
Kommie
06-34826766
www.naturalhealth-products.nl

www.scheurfotokaarten.nl
Luxe fotokaarten voor elke gelegenheid. Een scherpe prijs voor de verkoping op uw eigen vereniging en/of goede doel.
0317-616735 / 06-51564461

www.unieke-kaarten.nl
Bovenstaande website al bekeken? De UNIEKE, ORGINELE **kaartensetjes** zijn ook leuk als **KADO** weg te geven. Of een **KADOBON B&B No35 Elspeet**.
www.bb35elspeet.nl/T:0633010623

Uit het hele land is hartelijk met ons meegeleefd na het overlijden van onze lieve moeder, oma en overgrootmoeder

Driesje van Stuijvenberg - Vos

Velen stuurden een kaartje of een berichtje. Anderen hebben via brieven herinneringen met ons gedeeld.

Uw warme bliken van verbondenheid hebben wij gewaardeerd. Onze welgemeende dank.

Fam. Van Stuijvenberg

Zeer vele bliken van medeleven hebben wij ontvangen na het overlijden van mijn geliefde man, onze geliefde vader en opa

Maarten Johannis van Gelder

Het deed ons goed te bemerken dat velen een warme herinnering aan hem hebben. Langs deze weg willen wij een ieder van u die, op welke wijze dan ook, betrokkenheid heeft getoond hartelijk bedanken.

E. van Gelder - van Buuren
Kinderen, klein- en achterkleinkinderen

Geldermalsen, november 2021

Op vakantie naar Canada? Kijk op www.CanadianHolidayRentals.ca voor accommodaties en autoverhuur.

(Leerling) matroos gezocht!! Weekend vrij.
ms. Levina Helena
Tel: (06) 11 85 53 16 // (06) 57 31 00 04

10x **terdege**
voor 34,95

Nieuwsgierig? terdege.nl/saambinder of 055-5390300

Online avond NET Foundation

Wereldwijd rust NET Foundation voorgangers toe om het Evangelie in hun eigen context te delen. Tijdens de online avond, die gehouden wordt op zaterdag 27 november, krijgt u hier iets van te zien.

Het thema van deze avond is:

God verandert levens van mensen.

De avond start om 20.00 uur.

Directeur Raymond Warnaar en bestuurslid ds. A.S. Middelkoop, hersteld hervormd predikant, gaan in gesprek met communicatiemedewerker Arjan van den Noort. Ook vrijwilligers Henriëtte Giesberts en Wilfred van der Kooij schuiven aan. Zij waren kortgeleden in Kenia en spraken hier met pastor Joseph, een van de vele pastors die naast zijn werk voor de kerk een baan nodig heeft om in zijn levensonderhoud te kunnen voorzien. Pastor Joseph werkt 's ochtends op zijn kippenfarm en 's middags zet hij zich in voor de kerk. Ook zullen Andrea en Arnest Jassey uit Gambia iets vertellen over hun ervaringen met de online cursussen van NET Foundation. Tenira Sturm en Thijs Huijser verzorgen een aantal muzikale bijdragen, passend bij de avond. Een link om de bijeenkomst bij te wonen is deze avond te vinden op www.netfoundation.nl.

Welkom terug op ons bungalowpark!

De Verrassing

Bungalowpark

AL 65 JAAR
VERRASSEND OP TEXEL

www.deverrassing.nl
0222 318906

"Ik wil wat met je delen"

"In dit werk is ruimte voor ontwikkeling: Wat je nog niet kunt, kun je leren"

Kom werken in de gehandicaptenzorg. Bekijk de vacatures.

Siloah
ZORGGROEP SIRJON

BROUWER
PSYCHOLOGEN

Psychologische hulp voor kinderen en volwassenen

Brouwer Psychologen geeft hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit, al ruim 30 jaar. Wij bieden o.a.:

- behandeling en begeleiding
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een verstandelijke beperking.

Kijk op www.brouwerpsychologen.nl.
Of bel **0180 - 426955**

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen en Apeldoorn (nieuw)

♥ HULPVERLENING

♥ COACHING

♥ TRAINING

♥ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke

T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuij.nl
I www.praktijkdenuij.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

Leen Schippers

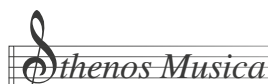
Ter nagedachtenis - deel 1

Bladmuziek voor orgel

O.a. psalm 42, 133,
138 en 68

Per heden verkrijgbaar

www.sthenosmusica.nl
info@sthenosmusica.nl

**UW ORGEL- ÉN
PIANO SPECIALIST**

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

Wordt dealer
en ga voor puur.

Mail Daan
Blankestijn via
daan@agicon.nl

Meer weten?
Bel 06 12 02 24 87.

Gezond, natuurlijk
en heerlijk zacht van
smaak.

Glutenvrij en rijk
aan Vitamine B en
mineralen.

Ga naar
boekweitthee.nl

Stichting Jemima – Christelijk Kinderthuis Bethlehem (zie www.jemima.nl)

Wilt u kinderen, kleinkinderen, enz. vanaf 11 tot 15 jaar een waardevol Bijbels dagboek geven? De netto opbrengst komt ten goede van Jemima.

*Onder de vele Bijbelse dagboeken die verschenen zijn en nog steeds verschijnen, neemt dit boek een bijzondere plaats in. In begrijpelijke taal legt de schrijver verschillende Schriftgedeelten uit. Daarbij heeft hij veel gebruik gemaakt van de kanttekeningen bij de Statenvertaling. Hierdoor tracht hij onze kinderen niet alleen te bewaren bij Gods Woord, maar ook bij het gedachtegoed en de geest van onze oude statenvertalers. Het boek is een voortdurende aansporing, die weergegeven wordt in de titel: **Zoek de Heere vroeg.***

Ds. A. Moerkerken

U kunt dit dagboekje bestellen bij de (oud)voorzitter van Jemima
of bij de schrijver: k.bel@kliksafe.nl of 06-41938146 of J.Boeder,
j.boeder@outlook.com of 0180 – 721497

Prijs 15.90 excl. Verzendkosten.

K.Bel, (oud)voorzitter Jemima

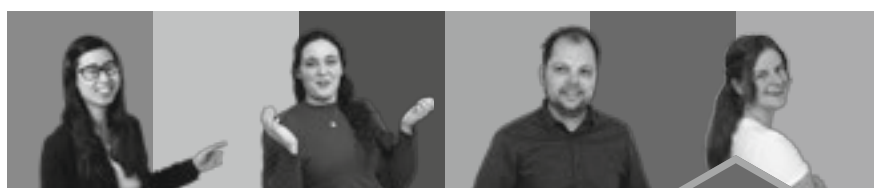

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM

Voorstraat 41 – 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 48 26 14 – Fax (0187) 48 45 20
www.boekhandelvanderboom.nl

Boekhandel
De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gl'd)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

Zoek jij een baan?

Werk jij graag in een fijn team, voor mooie doelen en met ruimte om je te ontwikkelen? Bij Erdee Media Groep ben je op de juiste plek! Kijk op werkenbijemg.nl voor de vacatures of stuur een open sollicitatie.

medewerkers
beoordelen ons
met een

8,7

medewerkersonderzoek
DUO market research

We maken
graag kennis
met je!

of scan de QR-code

**erde
media
groep**

PROBLEMEN MET VERSLAVING?

Wacht niet langer!
Er is hulp!

Voor jou en jouw naaste(n).
Met oog en hart voor identiteit.

085 – 0601964 www.addisa.nl

VAN DER WILT
RAAMDECORATIE

UW ADVISEUR

AAN HUIS

wiltraamdecoratie.nl

AP-GROEP.NL
TUIN - LANDSCHAP - GRONDWERK

Gezocht:

ervaren HOVENIER

Welk hoveniersbedrijf
zoekt geen hoveniers, toch
denken wij dat wij jou
meer te bieden hebben!!!
Kun jij zelfstandig werken
en ben je een echte
duizendpoot? Ga de
uitdaging aan.

Regio midden zeeland

Bel Arian 06-30448592
arian@ap-groep.nl

Nieuw verschenen

Sprekende getallen
Ds. A. Schot

Tien overdenkingen
over Bijbelgedeelten
waarin de getallen een
duidelijke symbolische
betekenis hebben.

**Troost, troost
Mijn volk**
Ds. G.J. van Aalst

Deze bundel bevat 8
preken uit het tweede
deel van het Bijbel-
boek Jesaja (hfst.
40-66).

Geschonken geloof
Ds. C. Neele

52 korte meditaties
over bekende en
onbekende Bijbelge-
deelten.

Ga naar uw boekhandel, bestel op
debanier.nl of bel 055-5390650

de banier
UITGEVERIJ

Thuis uw nieuwe PVC vloer kiezen?
Nieuwe collectie hout/steendecoren.
Afspraak? Bel 06-19557166 of mail
info@devloerenkoning.nl

Nieuw in boekhandel: **Zalig, dagboek
ds. D.J. Budding / Avondgedachten,
O. Winslow**, actieprijs 24,95,
na 30-12 29,95 - www.ramshoorn.nl

De VCOG
zoekt
collega's

scholen tussen de rivieren

voor het huidige schooljaar en voor D.V. 2022-2023
voor de volgende functies:

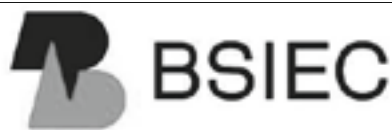
IB'er
leerkrachten
invalleerkrachten
onderwijsassistenten
lio's

meer info

Eben-Haëzer eh-opheusden.nl (Opheusden)
Rehoboth rehoboth-opheusden.nl (Opheusden)
Séba seba-rehobothschool.nl (Ochten/Kesteren)

Te huur vanaf 18 december 2021;
Mooie woonruimte, 1 pers. te **Leerdam**
Voor informatie bel: 06-25146852

Ruime middenwoning te huur in
Lunteren Centrum. Direct beschikbaar
tot begin juni 2022. Tel: 06-24182747.

Succesvoller in je werk en privé door verbindend communiceren
Betere samenwerking door verschillen in mensen te begrijpen
Miscommunicatie ombuigen naar positief contact

Wil jij weten hoe dat kan, zodat jij er dagelijks je voordeel mee kan doen op je werk in de contacten met je collega's of klanten alsook in je persoonlijke omgeving? Neem dan vrijblijvend contact op.

BSIEC verzorgt communicatietrainingen, sales- en teamtrainingen.

Dit kan via een open inschrijving of incompany.

*Neem voor vragen contact op met Arie-Geert Jongeneel,
gecertificeerd trainer Process Communication Model®,*

een praktisch instrument dat je handvatten geeft voor meer succes.

06 - 46 85 24 00 info@bsiec.nl www.bsiec.nl

Hardeman Kelderbouw
in Lunteren zoekt een
Calculator / Werkvoorbereider

Je werkt zelfstandig aan offerte-aanvragen,
opdrachten en bestellingen.

We maken zo'n 150 kelders per jaar.
Een afwisselende en veelzijdige functie.

We maken graag kennis met elkaar.
Bel Willem v/d Brink (06 - 57 88 58 81)

of stuur een mail naar
willem@hardemankelderbouw.nl.

Scharrenburgersteeg 10
6741 LT Lunteren
0318 - 66 66 77
hardemankelderbouw.nl

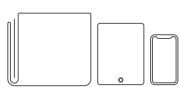
HARDEMAN
kelderbouw
gewoon goed geregeld

50 jaar rd

Christen zijn in deze samenleving

RD. Voor het hele verhaal

De doelen van veel mensen zijn rijkdom, macht en aanzien. Zij zetten alles op het hier en nu. Wat betekent deze houding voor een christen en hoe die zich moet opstellen in het dagelijks leven? Wat is onopgeefbaar en wat niet? Wat is principe en wat traditie? Het RD wil helpen bij de meningsvorming hierover door het nieuws vanuit een christelijk perspectief te duiden. Dat doen we in interessante, evenwichtige en betrouwbare artikelen. Het gaat immers om het hele verhaal. En dat verhaal reikt verder dan alleen het aardse. **RD. Geloofwaardig.**

Kijk op rd.nl/saambinder hoe het RD voor het hele verhaal gaat en kies uw proefabonnement.

rd reformatorisch dagblad

WILGENHORST
gedenken

ZELF SAMENSTELLEN VASTE LAGE PRIJS ALL INCLUSIVE

WWW.WILGENHORST-GEDENKEN.NL

WONING TE HUUR IN ROTTERDAM

Net en volledig gerenoveerd 4 kamer appartement te huur in Rotterdam Zuid.

Check alle details en foto's op
www.flatrotterdam.nl

Wilt u meer informatie?

☎ 06 - 2032 6942

✉ info@flatrotterdam.nl

specialist in christelijke ggz

Heeft u hart voor mensen met psychische klachten? Biedt u hen af en toe een luisterend oor? Eleos zoekt voor (dag) klinisch behandelcentrum 'de fontein' een **vrijwilliger pastoraat**

Kijk voor meer informatie op www.werkenbijeleos.nl

Laatste preken v JC Philpot 1-3 à €10,00
William Gadsby 1-3 à €10,00
Preken van John Kershaw 1+2 €25,00
En meer! hetbraambos.nl 078-6933783

Met Perspectief

meer uitzicht door nieuw inzicht

Bent u op zoek naar uitzicht?
Met Perspectief is gespecialiseerd in:

- Identiteitsvraagstukken
- Verlies- en rouwbegeleiding
- Stress en burn-out klachten
- ☞ Algemene coaching en counseling

Ga naar de website of bel 06-512 441 43
En neem vrijblijvend contact met ons op

Zorgpraktijk Barneveld, Rozenstraat 1
www.metperspectief.nl

Esther (4) is wees, geen familielid kan voor haar zorgen...

...ze woont nu bij een zus van haar oma, maar zij is te zwak om goed voor Esther te zorgen.

Stichting Stéphanos helpt kinderen als Esther met onderdak, voedsel, kleding, medische zorg en (Bijbels) onderwijs. Ze horen over de Heere Jezus en krijgen een toekomst! **Helpt u mee?**

Sponsor een kind als Esther vanaf **€ 20,-** per maand!

Of doneer 4 kinderbijbels voor € 20,-

Scan de QR code, ga naar www.stephanos.nl/ikhelp of maak uw bijdrage over op NL74 RABO 0335 3074 50 t.n.v. Stéphanos.

Stéphanos
www.stephanos.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

VAN STAVEREN
Begravenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect
Dag en nacht bereikbaar 0172 23 33 38
vanstaverenbegravenisverzorging.nl

'Geeft gij hen te eten'

Bible and Book Ministry biedt online meer dan 500 gereformeerde boeken in 14 verschillende talen. Deze lectuur wordt wereldwijd gebruikt door predikanten, gemeenteleden en jeugdwerkers als evangelisatiemateriaal en tot opbouw van de gemeenten. Om nog meer boeken te kunnen vertalen hebben we uw gebed en financiële hulp hard nodig.

Vera is zondagsschooljuf in een kleine gemeente in Jordanië: "Als zondagsschooljuf had ik ontzettend veel behoefte aan lesmateriaal voor de kinderen van de gemeente. Maar er was niks. Ik legde mijn nood de Heere voor en Hij hoorde. Ik hoorde 'bij toeval' over de website van Bible and Book Ministry. Een website waar ik gratis betrouwbaar lesmateriaal kon downloaden. Wat was ik blij en verrast. Zoveel lesmateriaal voor de kinderen. Zoveel kennis. Dit was een antwoord op mijn gebed."

Helpt u mee dit project te ondersteunen?

Met uw steun draagt u bij aan de verspreiding van het Evangelie en de toerusting van predikanten en gemeenteleden. Ga voor meer informatie naar onze website digitalelectuur.bbministry.com of maak uw gift over naar **IBAN NL28 RABO 0364 0341 49**. Of doneer direct via de QR-code

Bible and Book Ministry

Bible and Book Ministry is onderdeel van Deputaatschap Bijbelverspreiding en is een samenwerking met de deputaatschappen Bijzondere Noden, Israël, Zending en Evangelisatie.

Gezocht: 1/2 dames die vanaf december p.p. 3 uur per/wk willen **schoonmaken in een woonhuis in Apeldoorn**.
Voor meer informatie: 0653954653

DE BIJBEL EEN VERGETEN BOEK?

Het grootste aantal Duitsers beschouwt de Bijbel als een boek voor oude, zieke of eenzame mensen.

Zie onze website www.svvhed.org voor informatie.
Voor giften NL35 ABNA 0548 9879 20.

Houtsnijwerk.nl
Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

Waardenvolle zorg

Deeltijd
-
24 uur

Accuraat,
analytisch,
zelfstandig

Als **senior medewerker financiën** werk je o.a. aan het opstellen van (meerjaren)begrotingen, jaarrekeningen en rapportages.

Meer info?

Bel André op 06 21 27 21 60

Centraal bureau, Barneveld

werkenbijadullam.nl

De specialist in het milieubewust isoleren van uw woning

PROFIJT ISOLATIE

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie www.profijtisolatie.nl

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Perengaard 65, 3264 PB Nieuw-Beijerland
T 0186-576990
E gjvanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,40 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Voor niemand bang

CHARLES IS ERG BEZORGD OM ZIJN ZIEKE VRIEND WYCLIFFE. CHARLES SCHUDT ZIJN HOOFD. JARENLANG KENDE WYCLIFFE GEEN MOMENT VAN RUST.

Hij deed zijn pastorale werk, gaf les op de universiteit, voerde gesprekken met Jan van Gent, de oom van de jonge koning Richard II. Verder schreef hij het ene artikel of vlugschrift na het andere. De mensen uit de kerkelijke gemeente komen steeds vaker met vragen. Door de prediking van Wycliffe zijn ze gaan beseffen dat er heel veel mis is in de Roomse Kerk. Maar vanuit de kant van de geestelijken komt er ook steeds meer kritiek op Wycliffe. Het grootste deel van de monniken, priesters, bisschoppen en kardinalen haat hem. Ook de beide pausen doen dat. Want Wycliffe durft te zeggen wat er mis is. Hij wijst de zonden van de geestelijken aan. En dat willen ze niet horen. Hoofdschuddend wrijft Charles zijn handen ineen. De toekomst is dreigender dan ooit. De baan van Wycliffe aan de universiteit loopt ook gevaar. In het protest dat hij laatst geschreven heeft, heeft hij ontkend dat het brood en de wijn veranderen in het lichaam en bloed van Christus tijdens de viering van het Heilig Avondmaal. Hij heeft gezegd dat de wijn wijn blijft, en het brood brood. Dat heeft hij ook besproken met de studenten tijdens zijn colleges. De bisschop heeft hem er al om veroordeeld. Ook Jan van Gent, die altijd een goede vriend was Wycliffe, is ervan geschrokken. Als beschermer van Wycliffe heeft hij gezegd: 'Vriend, herroep die nieuwe leer zo snel mogelijk. Doe je dat niet, dan zal het je je baan aan de universiteit kosten'. Maar Wycliffe wil niet herroepen. De kanselier van de universiteit, de hoogste adviseur, heeft hem ook ernstig vermaand. Hij heeft hem bovendien verboden nog langer over die nieuwe leer te spreken met de studenten...

VERVOLGVERHAAL | J. KRANENDONK-GIJSSSEN - UITG. DE BANIER

Najaarslaan

Na de (onverwachte) ziekenhuisopname kreeg ik veel post. Op één kaart stond de foto van een gouden herfstlaan op de Veluwe. Een preek op zich.

Vallende bladeren als beeld van vergankelijkheid. 'Wij vergaan door Uw toorn. Gij doet de mens wederkeren tot verbrijzeling, en zegt: keert weder, gij mensenkinderen!' Dan blijft één vraag over: ben ik bereid? Soms breken groene blaadjes af in lentetijd: jong sterven in hun groei en bloei. Ouderen vallen af in de herfst. We dragen allemaal onze leeftijd mee. Een handbreed, hoogstens tien centimeter. De Psalm treurt: gelijk het gras is ons kortstondig leven. Die miljoenen blaadjes in goudgele kleurenpracht in de herfst leren mij: de dood is onverbiddelijk.

Een ziekenhuisverblijf kan leerzaam zijn. Voor mijn kamergenoot, een 70-plusser, was de Bijbel op het kastje aanleiding tot nadere kennismaking. Hij had gehoord dat hij nog een paar weken zou leven. Zelf dacht hij nog maar in dagen. De volgende dag namen we afscheid, hij verhuisde naar een andere afdeling. Ik wist: dit blad gaat vallen. Diezelfde dag ging een nog jonge man uit het ziekenhuis naar huis, om te sterven: uitbehandeld, zonder resultaat. Hoezo zij wel, ging het door mij heen, en ik niet? De les van dominee Smijtegelt is zo blijvend actueel: 'De zieke staat op en de indruk blijft op bed'.

Voor Stéfanus was sterven een doorgang, een gouden poort. Zijn gezicht blonk bij het zien van Gods heerlijkheid: Jezus staande aan Gods rechterhand. Wie kán sterven, ziet in het vallend blad méér dan een bode van de dood. 'Als bij mijn aankomst wijd die poorten openstaan, in welk een grote heerlijkheid zal ik dán binnengaan. Indien van goud de gangen zijn, hoe groot moet mijn verlangen zijn, de zalen in te gaan! Paarlen poorten en gouden straten. Wat een thuiskomen!

Leestip: Psalm 90 en Openbaring 21:21-27

P.C. BEEKE, MIDDELBURG

Ds. Labee over:

Huisje, boompje, beestje

Weinig of nooit hoor ik 'wee u, gij rijken' terwijl ook onze refo-cultuur druk is met huisje, boompje, beestje. Wat is daarvan de reden?

Wereldburger

Het boek "Thuis in de wereld!?", over wereldgelijkvormigheid in de gereformeerde gezindte (ds. A.C. Uitslag, Den Hertog, 2009), geeft een treffende typering van dit fenomeen. We lezen: 'Een eigen huis, een plek onder de zon, en altijd iemand in de buurt, die van je houden kon... Het zijn woorden uit het refrein van een werelds liedje, dat het enkele jaren geleden goed deed. Het stond bovenaan in de hitlijsten. Oud en jong zong het lied mee. Treffend geeft het weer waar veel

mensen voor leven: huisje, boompje, beestje! Een eigen huis met een mooie tuin, een goed inkomen en een fijn gezin is het ideaalbeeld van menig mens. Daar werken we voor. Daar leven we voor. Een ideaalbeeld dat zowel binnen als buiten de kerk gemeengoed is. Een wereldburger zoekt een stekkie om fijn te kunnen wonen. Zijn huis is zijn een en al. Zijn tuin is zijn trots. Daar gaat hij voor. Het moet er piekfijn uitzien. Het liefst ook nog net iets groter en net iets mooier dan bij de bureu'.

Deze woorden staan zo haaks op de wetenschap dat een wereldburger zonder iets op deze aarde komt en ook niets kan meenemen als hij de wereld moet verlaten. Al de woorden van de Heilige Schrift moeten klinken en óók het 'wee u, gij rijken' moet genoemd worden. Het zijn onder meer de woorden van de Zaligmaker in Lukas 6 vers 24: 'Maar wee u, gij rijken; want gij hebt uw troost weg'. Nee, bezittingen hebben is geen schande en van de zegeningen die de Heere toeschikt mogen we genieten. De Heere maakt rijk en Hij maakt arm naar Zijn wil en welbehagen. Zeker, ook enige soberheid en milddadigheid is daarin Schriftuurlijk. Maar als de Zaligmaker deze woorden spreekt, gaat het met name over

de wijze waarop we omgaan met geld en goed. Kanttekening 23 schrijft bij die 'rijken' de opmerking 'dat is, die u op uw rijkdom verlaat en uw troost daarin zoekt'.

Ernstig zijn ook bijna dezelfde woorden die we lezen in de geschiedenis van de rijke jongeling. De Heere Jezus spreekt als deze bedroefde man verdwijnt: 'Hoe zwaarlijk zullen degenen die goed hebben, in het Koninkrijk Gods inkomen' (Mark. 10:23b). Als de discipelen verbaasd naar hun Meester kijken, klinkt het in vers 24b en 25: 'Kinderen, hoe zwaar is het, dat degenen die op het goed hun betrouwen zetten, in het Koninkrijk Gods ingaan! Het is lichter dat een kermel gaat door het oog van een naald, dan dat een rijke in het Koninkrijk Gods ingaat'.

Lezer(es), zullen we allen dat onderwijs van de hoogste Profeet en Leraar eens overwegen? In de Institutie schrijft onze reformator Calvin (1509-1564): 'Want velen onderwerpen al hun zinnen zo aan genietingen, dat hun geest bedolven terneerligt; velen scheppen in marmer, goud en schilderijen zulk een vermaak, dat ze als het ware marmer worden, in metaal veranderen en gelijk zijn aan de geschilderde figuren... Wie voorschrijft dat men deze wereld moet gebruiken alsof men ze niet gebruikte, roeit niet alleen uit onmatige gulzigheid, praalvertoon, trotsheid, hoogmoed en eigenzinnigheid in maaltijden en gebouwen, maar ook elke zorg en gezindheid, die u zou afleiden of afhouden van de overdenking van het hemels leven en van de ijver in het verzorgen van uw ziel'.

Hemelburger

Het gebed van Agur moet een pelgrim op aarde maar sieren: 'Armoede of rijkdom geef mij niet, voed mij met het brood van het mij bescheiden deel'. Deze bidder had enige zelfkennis verkregen en geleerd nergens te goed voor te zijn. Bang van zichzelf geworden en geleerd dat zowel rijkdom als armoede vreselijke gevolgen kunnen hebben. Maar hij heeft ook enige Godskennis gekregen. En toen de liefde van God in Zijn hart is uitgestort, werd hij ook bang om de HEERE smadelijk te onteren. Van nature zijn we zo gericht op de aarde en het aardse slijk, maar de Heere legde deze bede in ons aller hart! Want een hemelburger leert (in beginsel) hier op aarde alles schade en drek te achten wat niet in verband staat met de enige troost in leven en sterven.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.